

החלטת סגן הממונה על המשמעת

פסק דין

1. הנקבל הינו סטודנט לתואר מוסמך בבית הספר ללימודי סביבה. הוא הואשם בכך שבמסגרת הקורס "כלכלה בראיה אקולוגית" הוא הגיש עבודת אמצע, ובה קטעים מועתקים מעבודה של תלמידה אחרת בקורס. מעשה זה מהווה הונאה על פי סעיף 29.3 לתקנון משמעת – סטודנטים (תשס"ח), וגם הפרת הוראות לפי סעיף 29.4 לתקנון.
2. הנקבל הודה בעובדות המיוחסות לו בכתב הקובלנה, ועל כן אני מרשיע אותו על פי הודאתו.
3. הצדדים העלו טיעונים לגבי העונש, שהתבססו בין היתר בפירוט עובדות המקרה עליהן אחזור בקצרה כאן. לא אפרט את כל השתלשלות הדברים, שכן עובדות אלה היו בסיס להחלטה בבקשה מקדמית בתיק, ומפורטות שם. לצורך הדיון בעונש, העובדות הרלוונטיות הן כדלקמן: בבדיקת העבודות המרצה הבחין בכך שיש קטעים חופפים בין שתי עבודות, וסימן הורדת נקודות לשתייהן. הנקבל הודה כי הוא העתיק מחברתו ללא ידיעתה, ובכך קיבל על עצמו את האחריות הבלעדית להעתקה. הוא חשב שהעניין מאחוריו, שהורדת הנקודות היא סופית, ולכן גם למד לבחינה ונבחן בקורס. בינתיים העבירה מזכירות החוג את הנושא למזכירות האקדמית והוגשה קובלנה.
4. טענת באת כוח הנקבל הוא שהורדת הנקודות כבר מהווה עונש, ובנוסף שהנקבל יזם הפסקת לימודים לשנת תשע"ד, ושיש להסתפק בדברים אלה כעונש על העבירה. כמו כן, הדגישה באת כוח הנקבל כי הסתמך על כך שהעונש כבר ניתן ולכן למד לבחינה ונבחן. הקבילה טענה כי אין להסתפק במעשה של המרצה כחלופה לעונש, ושיש להטיל על הנקבל עונש הרחקה כמתחייב מתקנון המשמעת, אם כי הקובל היה מוכן לטעון כי ייתכן ויש מקום להמיר את ההרחקה בעבודות לתועלת הציבור. הקובל ביקש אף לפסול את הקורס נשוא הקובלנה.
5. בקשת הנקבל מרחיקת לכת, ובמובן מסוים מדובר בבקשה שבית הדין לא יטיל עונש כלל על מעשה העתקה. הטיפול של המרצה במקרה זה לא יכול להחליף את הדין המשמעתי, לא בהיבט הפורמלי (שכן אין המרצה מוסמך לקבוע עונשים על הפרות הוראות התקנון), ולא מבחינת ההסדר הראוי מבחינה מהותית. הדין המשמעתי מתנהל בבית דין המנותק מהמרצה בדיוק כדי שהוא לא יצטרך להתמודד ישירות עם נושאי המשמעת: הן כיוון שהוא לא רואה את המצב האוניברסיטאי בכללותו, והן כדי שהשיקולים האישיים בין מורה לתלמיד לא יתערבו בשאלות של משמעת. לכן, אין להסתפק במעשה שנעשה כטיפול מקומי תגובתי כתחליף לדין המשמעתי.

6. עם זאת, לטענת הנקבל כי שינה את מצבו לרעה בהסתמך על מצג כאילו המקרה טופל ונמצא מאחוריו יש משקל מסוים. במקרה זה, ההסתמכות של הנקבל באה לידי ביטוי בכך שהוא למד לבחינה ונבחן, מעשים שלא היה עושה אילו ידע שהקורס ייפסל. יש להניח שבמצב זה היה משקיע מרצו בקורסים אחרים. התחשבות בהסתמכות זו מובילה למסקנה שאין לפסול את הקורס נשוא הקובלנה, על אף שאי-פסילת קורס בתנאים אלה הוא חריג לנורמת הענישה המקובלת.

7. על כן אני גוזר את עונשו של הנקבל כדלקמן:

- א. הרחקה מהלימודים לשני סמסטרים, שהם סמסטר א' וסמסטר ב' תשע"ה. את ההרחקה משני הסמסטרים ניתן להמיר בארבעים שעות של עבודות לתועלת הציבור בתאום עם דקאנט הסטודנטים. אישור הדקאנט על ביצוע העבודות הוא תנאי לחידוש הלימודים בסמסטר א' תשע"ה.
- ב. למען הסר ספק, לא ייפסל הקורס "כלכלה בראיה אקולוגית".
- ג. הרחקה על תנאי של שנה למשך שנתיים.

ניתן היום, _____, בהיעדר הצדדים.

יפורסם ללא שם התלמיד.

פרופ' רועי קרייטנר

סגן הממונה על המשמעת